

CHRISTIANS SANDS
BYSELSKAB

STIFTET 1830

Kronprinsensgate 59
4614 Kristiansand
E-post: post@byselskabet.no
Web: byselskabet.no
Org.nr. 988 973 564

Henning Larsen
Vestre Strandgate 67
4612 Kristiansand
v. smari.stav@henninglarsen.com

Kristiansand 20.09.2022

REVIDERT PLANPROGRAM OG OPPSTART AV ARBEIDET MED DETALJREGULERINGSPLAN FOR KVARTAL 71 – UTTALELSE

Byselskabet har tidligere gitt uttalelse av 03.11.2020 til en tilsvarende oppstart av planarbeid for omtrent det samme området, men med et annet hovedgrep på arbeidet med reguleringsplanen.

Vi gjentar noen av de forrige merknadene til saken:

«Mange kristiansandere har et forhold til den gamle sykehusbygningen som har stått i 86 år fram til i dag, ikke minst som sykehus i 68 av disse årene. Som byens første «funkisbygg» ferdig oppført i 1934, med senere utvidelser og endringer, var det i bruk som sykehus fram til 1991. Deretter ble bygningen overtatt av Agder Distriktshøgskole (ADH), senere Høgskolen i Agder (HIA) og så fylkeshus fra 2003 med totalt 450 ansatte.

Den opprinnelige bygningen er med andre ord den første representanten for funksjonalismen / modernismen i Kristiansand. Den ble tegnet av arkitekt Ole Øvergaard (1893-1972) etter at han vant en invitert arkitektkonkurranse med tre innbudte deltakere. Før det hadde han tegnet Radiumhospitalet i nyklassisistisk stil, senere også mange andre sykehus. I Kristiansand ble det oppført i fire etasjer pluss et lite takoppbygg og trukket inn fra gata for å skjerme det for trafikk.

Sykehuskomiteen i byen var primært opptatt av den teknisk-medisinske løsningen, men også av å få et vakkert bygg som kunne pryde byen. Både komiteen og bygningssjef Blix mente det var en estetisk god løsning.

Mellomkrigstiden var en tid med store framskritt innenfor den medisinske vitenskapen og dermed også utviklingen av sykehusarkitekturen. Bygningens innredning og arkitektur gir uttrykk for noen av de forandringene som fant sted. Den var i samsvar med nye teorier om sykehusarkitektur og var kanskje også det første sykehusbygget nasjonalt i funksjonalistisk stil, tegnet av en av landets ledende sykehusarkitekter.

Kulturminnevernplanen av 1990 har i liten grad registrert bygninger av spesiell arkitektonisk verdi oppført etter 1930.»

Som en del av konsekvensutredningen mener vi det må undersøkes om denne bygningen eller deler av den, har noen form for verneverdi, lokalt så vel som nasjonalt, før det tas stilling til riving.

Med andre ord bør planprogrammet inneholde denne oppgaven.

CHRISTIANS SANDS BYSELSKAB

STIFTET 1830

Kronprinsensgate 59
4614 Kristiansand
E-post: post@byselskabet.no
Web: byselskabet.no
Org.nr. 988 973 564

Ut fra et klima- og miljøhensyn er det bra at programmet har med oppgaven «Gjenbruk av eksisterende betongbygg/fylkeshuset til bolig, næring og/eller kontorbygg skal utredes», - særlig dersom vern skulle bli aktuelt.

Som tidligere minner vi også nå om at Kvadraturen har en av Nord-Europas mest gjennomførte, karakteristiske og verneverdige byplaner fra renessansetiden. Med sine kvartaler og gateløp med fritt utsyn til omgivelsene er den blitt Kristiansands varemerke. I norsk, nordisk og europeisk sammenheng har den en svært høy kulturhistorisk verdi.

Dette innebærer at ved utarbeidelsen av selve planforslaget bør både Holbergs gate og Kronprinsens gate gis fri sikt mot Baneheia dersom Tordenskjolds gate 65 rives.

I planbeskrivelsen heter det bla. «Den nye bystrukturen styrker og strammer opp Tordenskjolds gate som bygate». Det er noe uklart hva dette innebærer. Vi minner om at både i kommunedelplanen for Kvadraturen av 2011 og i gjeldende reguleringsplan er prinsippet opprettholdt fra tidligere om at randsonen skal bygges ut etter et annet mønster enn Kvadraturen for å understreke den gamle renessansebyplanen. I begge planene heter det:

«I arbeidet med reguleringsplanen for Tangen ble det diskutert hvorvidt man skal fortsette med kvartalsstruktur og vende gatene i samme retning som Kvadraturen. Her ble det konkludert med at man ønsker å understreke Kvadraturens struktur ved å bygge annerledes. Det samme har man gjort på silokaia og Euroterminalen. Dette prinsippet bør videreføres på fylkeshustomta i kvartal 71, Containerhavna og Lagmannsholmen. Gateløpene må holdes åpne som siktakser, men utover det må områdene finne sin egen struktur.»

Det betyr imidlertid ikke at man fritt kan frigjøre seg fra naboskapet til Kvadraturen og Baneheia. Vi er enig i at prosjektets «innvirkning på og overgang til eksisterende bomiljø i nordvest og nordøst er en sentral problemstilling i planarbeidet», og likedan «formgivning og høyder på ny bebyggelse», men er meget tvilende til forslaget om bygging i opptil 11 etasjer. Det må begrunnes nærmere og få en visuell konsekvensvurdering i forhold til Baneheia sett både fra Kvadraturen, fra Baneheia ut over byen og skjærgården, i forhold til Posebyen og nærmiljøet ellers rundt prosjektet. Vi oppfatter presentasjonens side 25 dithen at dette vil bli gjort.

Trerekkene langs Tordenskjolds gate og Lømslands vei forutsettes bevart.

Vi viser forøvrig til vår tidligere uttalelse.

Med hilsen
for Christianssands Byselskab

Reidar Mosland
Leder

Tlf. 90511776

Arne Bulie
Styremedlem

Tlf. 90502890

STIFTET 1830

CHRISTIANS SANDS BYSELSKAB

Kronprinsensgate 59
4614 Kristiansand
E-post: post@byselskabet.no
Web: byselskabet.no
Org.nr. 988 973 564

Kopi til orientering: Kristiansand kommune, plan- og bygningsetaten v. Elin Aabel Bergland
E-postadresse elin.aabel.bergland@kristiansand.kommune.no

Byantikvar Jorun Monrad, byantikvaren@kristiansand.kommune.no